

POSTANOWIENIE

14 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 14 lipca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie ze skargi Ł.G. o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach
z 21 maja 2021 r., V RNs 743/19,
wydanego w sprawie z wniosku M. w K.
z udziałem Ł.G. o stwierdzenie potrzeby przyjęcia uczestnika do szpitala
psychiatrycznego,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest nadzwyczajnym środkiem prawnym, pozwalającym na zakwestionowanie orzeczeń, których wydanie stało się źródłem szkody, a które równocześnie pozostają w oczywisty i rażący sposób sprzeczne z prawem. Posiada ona ściśle określony cel – służy uzyskaniu prejudykatu w rozumieniu art. 417¹ § 2 k.c., niezbędnego do dochodzenia odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa w odrębnym postępowaniu.

W związku ze wskazanym celem pozostaje jeden z wymogów konstrukcyjnych skargi w postaci uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.). Skarga uczestnika nie spełnia tego wymogu. Uczestnik wywodzi, że „w związku z wydaniem zaskarżonego orzeczenia niezgodnego z prawem, stronie skarżącej została wyrządzona szkoda na osobie, określona w dyspozycji art. 444 §

1 k.c. w zw. z art. 445 § 1 k.p.c. oraz art. 23 k.c.” Wywód ten jest całkowicie nieprawdopodobny. Wymienione przepisy odwołują się do szkody w postaci uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia, a uczestnik nie odwołuje się do jakichkolwiek okoliczności faktycznych, w których mógłby po jego stronie powstać uszczerbek tego rodzaju, pozostający w związku przyczynowym z zaskarżonym orzeczeniem. Ponadto uczestnik wywodzi, że: „[w]skutek wydanego orzeczenia, skarżący ma zostać w sposób przymusowy przyjęty w szpitalu psychiatrycznym. Niniejsze w sposób oczywisty oddziałuje na sferę psychiczną uczestnika postępowania, w tym na jego cześć i tzw. dobre imię”. Wywód ten dowodzi, że ryzyka poniesienia szkody uczestnik upatruje dopiero w zdarzeniu przyszłym w stosunku do chwili powstania skargi – przymusowym przyjęciu do szpitala psychiatrycznego. W związku z tym należy podkreślić, że przesłanką dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest istnienie szkody w chwili wnoszenia skargi, a nie możliwość jej wystąpienia w przyszłości. Niewystarczające jest powołanie się na szkodę grożącą czy przyszłą, choćby zagrożenie to było realne (zob. np. postanowienia SN: z 9 września 2020 r., V CNP 3/20; z 11 kwietnia 2019 r., IV CNP 40/18, i z 5 grudnia 2016 r., I CNP 15/16).

W związku z tym skarga, jako niespełniająca ustawowego wymogu z art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., podlegała odrzuceniu, o czym orzeczono na podstawie art. 424⁸ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Na marginesie należy zauważyć, że skarga i tak nie mogłaby zostać przyjęta do rozpoznania, gdyż jest oczywiście bezzasadna. Zawarte w niej zarzuty naruszenia art. 149 § 2 oraz art. 93 w zw. z art. 13 § 1 k.p.c. były nietrafne, gdyż pełnomocnik uczestnika postępowania został prawidłowo zawiadomiony o rozprawie 21 maja 2021 r. (i uczestniczył w tej rozprawie), co zgodnie z art. 133 § 3 k.p.c. wywołało skutki dla uczestnika. W tej sytuacji fakt, że uczestnik nie brał osobiście udziału w rozprawie i w związku z tym nie mógł korzystać z uprawnienia, o którym mowa w art. 93 k.p.c., nie wynikał z naruszenia przepisów postępowania.

P.P.

[a]